

แผนแม่บท

21

การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ

“ภาครัฐโปร่งใส สังคมไทยปลอดการทุจริตและการประพฤติมิชอบ”

สำนักงาน ป.ป.ช.

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการทำงานของภาครัฐให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ปกป้องการทุจริต และประพฤติมิชอบ มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในทุกระดับ มีวัฒนธรรมแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมของบุคลากรภาครัฐให้เกิดขึ้น และสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัวละอายต่อการทุจริตประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ มีส่วนร่วม ต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยเป้าหมายระดับประเด็น คือ ประเทศไทยปลอดการทุจริต และประพฤติมิชอบ ทั้งนี้ แผนแม่บทประเด็นดังกล่าว สนับสนุนการบรรลุผลสัมฤทธิ์การพัฒนา ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติให้สามารถบรรลุเป้าหมายภาครัฐมีความโปร่งใส ปกป้องการทุจริตและประพฤติ มิชอบ ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหาร จัดการภาครัฐ และมีส่วนสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

การประเมินผลปฏิบัติการดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

210001

ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี 2565

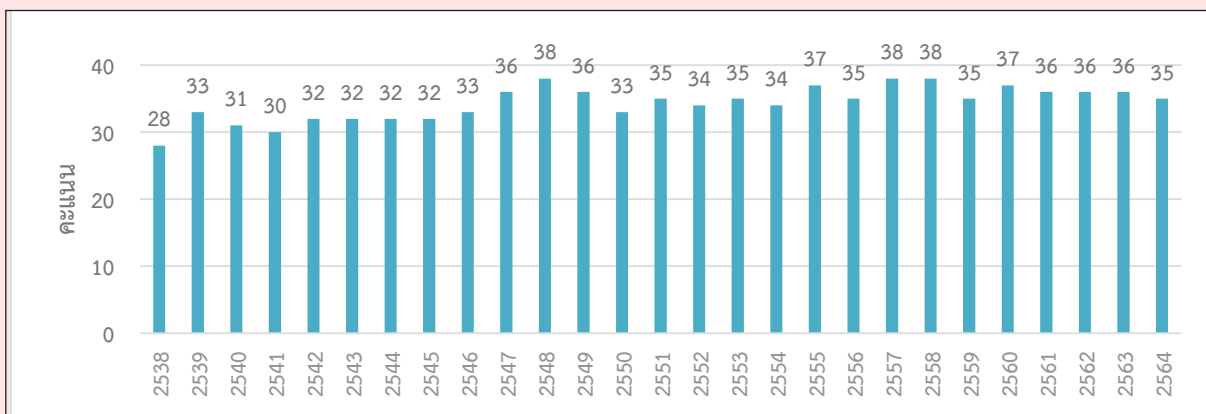
สำนักงาน ป.ป.ช.

ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยอยู่ในอันดับ 1 ใน 54 และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 50 คะแนน

- **สรุปสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2565** พิจารณาจากดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันของประเทศไทย ภาพรวมคะแนนและอันดับดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันของประเทศไทย ใน พ.ศ. 2561 – 2564 มีแนวโน้มลดลง โดยมีคะแนนทรงตัวอยู่ที่ 36 คะแนนใน พ.ศ. 2561 – 2563 และมีคะแนน 35 คะแนน ใน พ.ศ. 2564 ขณะที่อันดับใน พ.ศ. 2561 – 2564 ร่วงลงอย่างต่อเนื่อง จากอันดับที่ 99 ใน พ.ศ. 2561 เป็นอันดับที่ 110 ใน พ.ศ. 2564 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดประเทศไทยมีค่าคะแนน ดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันของประเทศไทย อยู่ในอันดับ 1 ใน 54 หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 50 คะแนน ภายใน พ.ศ. 2565 พบว่า โดยยังคงมีสถานะที่ห่างไกลจากค่าเป้าหมาย ดังนั้น จึงมีสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบอยู่ในระดับ**วิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย**

- สถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2561 – 2565 ภาพรวมปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันที่ยังคงมีอยู่อาจส่งผลต่อภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทยในระดับนานาชาติ โดยพิจารณาจากดัชนีการรับรู้การทุจริตหรือดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันของประเทศไทย (CPI) ซึ่งจัดอันดับโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ พบว่า ใน พ.ศ. 2564 ประเทศไทยมีคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตอยู่ที่ 35 คะแนน และมีอันดับอยู่ที่ 110 ของโลกจากทั้งหมด 180 ประเทศ ลดลงจาก พ.ศ. 2561 – 2563 ที่ได้ 36 คะแนน เท่ากันทั้ง 3 ปี โดยมีอันดับอยู่ที่ 99 101 และ 104 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบคะแนนและการจัดอันดับดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันของประเทศไทยระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียน ใน พ.ศ. 2564 พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 6 จากประเทศในกลุ่มอาเซียนทั้งหมด 11 ประเทศ โดยประเทศในกลุ่มอาเซียนที่ได้คะแนน CPI อันดับ 1 คือ สิงคโปร์ 85 คะแนน รองลงมาเป็นมาเลเซีย 48 คะแนน ติมอร์-เลสเต 41 คะแนน เวียดนาม 39 คะแนน อินโดนีเซีย 38 คะแนน และไทย 35 คะแนน

คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2538 - 2564

ที่มา : สำนักงาน ป.ป.ช.

- สถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 แผนแม่บทฯ ประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ยังคงเป้าหมายระดับประเด็นและตัวชี้วัดเดิม คือ ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย แต่ได้มีการปรับค่าเป้าหมาย จากเดิมอยู่ในอันดับ 1 ใน 54 และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 50 คะแนน เป็น ไม่เกินอันดับที่ 43 และไม่น้อยกว่า 57 คะแนน รวมทั้งได้มีการเพิ่มตัวชี้วัดคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทย (ITA) ไม่น้อยกว่า 89 คะแนน เพื่อให้สะท้อนและมีความครอบคลุมเป้าหมายมากยิ่งขึ้น โดยในช่วง พ.ศ. 2561 – 2565 ประเทศไทยมีแนวโน้มคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานที่เข้าร่วมการประเมินที่เพิ่มขึ้นจาก 68.78 คะแนนใน พ.ศ. 2561 เป็น 87.57 คะแนนใน พ.ศ. 2565 เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันของประเทศไทย ใน พ.ศ. 2564 ประเทศไทยได้ 35 คะแนน และอยู่ในอันดับที่ 110 กับค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย ไม่เกินอันดับที่ 43 และไม่น้อยกว่า 57 คะแนน และดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันของประเทศไทย ไม่น้อยกว่า 89 คะแนน เมื่อพิจารณาทั้ง 2 ตัวชี้วัดร่วมกัน ส่งผลให้สถานการณ์บรรลุเป้าหมาย ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ อยู่ในระดับ**วิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย**

ทั้งนี้ การดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบยังคงมีปัญหาและข้อจำกัดในด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ อาทิ การติดสินบนและการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ การรับรู้และตระหนักถึงปัญหาการทุจริตที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง การจ่ายเงินค่าสินบนของภาคธุรกิจ และการที่เจ้าหน้าที่รัฐมีพฤติกรรมการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางมิชอบ รวมทั้งประชาชนยังไม่สามารถมีส่วนร่วมในการเข้าไปช่วยตรวจสอบ ติดตามการใช้งบประมาณและการดำเนินโครงการของหน่วยงานภาครัฐได้อย่างแท้จริง เมื่อไม่มีการปฏิบัติอย่างจริงจัง การทุจริตคอร์รัปชันจึงยังไม่สามารถลดลงได้ และส่งผลให้คะแนนอันดับดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันของประเทศไทยของประเทศไทยยังไม่ดีขึ้นเท่าที่ควร อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) บางเป้าหมายอยู่ในระดับดี แต่อาจไม่ได้ส่งผลต่อเป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น (Y2) โดยตรง จึงมีประเด็นท้าทายที่ต้องเร่งแก้ไข คือ การปลูกฝังความตระหนักรู้ให้แก่เด็กและเยาวชนไทย และประชาชนให้มีทัศนคติและพฤติกรรมยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ยังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษา ซึ่งมีความสำคัญที่จะก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบภาคประชาชน หน่วยงานภาครัฐยังมีการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสไม่ครอบคลุมทุกหน่วยงานของรัฐ รวมทั้ง การยกระดับกระบวนการ/วิธีการประเมินให้สามารถสะท้อนความเป็นจริง เพื่อให้เกิดข้อผิดพลาดของผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐที่ไม่ตรงตามความเป็นจริง อาทิ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีระดับคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐในภาพรวมเท่ากับ 85.79 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับ A (ช่วงคะแนน 85 - 94.99) ถือได้ว่ามีคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงาน “ระดับสูงมาก” แต่มีคดีการเรียกรับเงินของผู้บริหารจากผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อแลกกับการไม่ถูกโยกย้ายตำแหน่งในหน่วยงาน ซึ่งการบริหารงานของภาครัฐที่มีคุณธรรมและความโปร่งใสส่งผลต่อประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในการดำเนินงานของภาครัฐ รวมทั้งความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการบริการภาครัฐ อีกทั้ง การดำเนินการในกระบวนการดำเนินคดีทุจริตยังคงมีความล่าช้าส่งผลให้ผู้กระทำความผิด อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้เสียหายเนื่องจากได้รับความเป็นธรรมที่ล่าช้าหรือคดีขาดอายุความ นำไปสู่การได้รับความไม่เป็นธรรมและการดำเนินงานของภาครัฐที่ไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน พร้อมทั้งภาคีเครือข่ายภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันดำเนินการเพื่อให้การดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ดังนี้

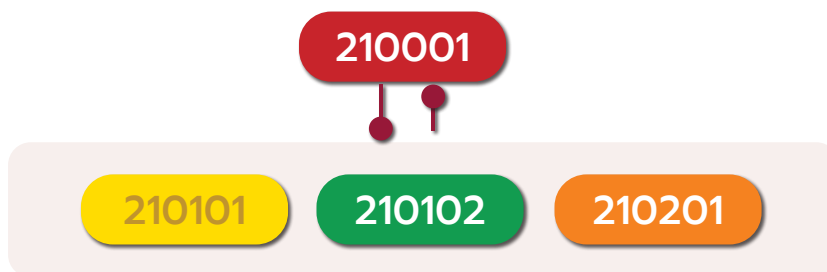
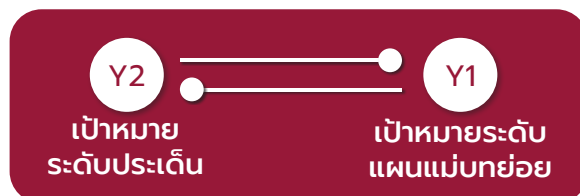
- (1) การสร้างเครือข่ายการป้องกันการทุจริตภาคประชาชน เพื่อให้เกิดการป้องกันและตรวจสอบการทุจริตได้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น
- (2) ควรสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการให้บริการประชาชนในระดับพื้นที่ รวมทั้ง ผลักดันให้เกิดหน่วยงานต้นแบบ และ
- (3) ปรับปรุงระบบขั้นตอนการดำเนินงาน และผลักดันการจัดทำระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้สามารถมีผลบังคับใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อยกระดับคะแนนดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันของประเทศไทย และคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทย ให้สูงขึ้นเป็นไปตามเป้าหมายแผนแม่บทฯ ส่งผลให้การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วอย่างก้าวกระโดด และบรรลุผลตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติอย่างแท้จริง

แผนแม่บทฯ ประเด็น 21 การต่อต้านการทุจริต และประพฤตินิชอบ

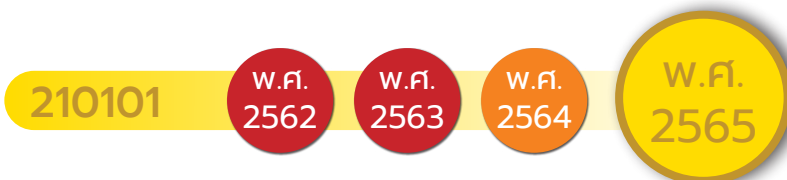
ประกอบด้วย 3 แผนแม่บทย่อย ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมาย
ระดับแผนแม่บทย่อย (Y1)
กับเป้าหมายระดับประเด็น (Y2)

* สถานการณ์บรรลุเป้าหมายประจำปี พ.ศ. 2565

**เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) อาจไม่ส่งผลต่อ เป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น (Y2) โดยตรง

ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุ ใน พ.ศ. 2565 พิจารณาจากตัวชี้วัดจำนวน 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ร้อยละเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต (2) ร้อยละประชาชนมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤตินิชอบ ร้อยละ 50 และ (3) ร้อยละหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ร้อยละ 80 (หรือ 85 คะแนนขึ้นไป)

สถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2561 – 2565 ภาพรวมประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต ดีขึ้น จากการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของทุกภาคส่วน ซึ่งต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ พิจารณาจากตัวชี้วัดจำนวน 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ร้อยละเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต (2) ร้อยละประชาชนมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤตินิชอบ และ (3) ร้อยละหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) พบว่า มีแนวโน้มที่ดีขึ้น ใน พ.ศ. 2563 – 2565 มีเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตเฉลี่ยร้อยละ 74.50 ประชาชนมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤตินิชอบเฉลี่ยร้อยละ 78.37 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง และในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 – 2565 มีจำนวนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐเฉลี่ยร้อยละ 30.98 และเมื่อพิจารณาทั้ง 3 ตัวชี้วัดร่วมกัน จึงสามารถสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

210102

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุใน พ.ศ. 2565 พิจารณาจาก ตัวชี้วัดจำนวน 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) จำนวนคดีทุจริตในภาพรวมลดลง (2) จำนวนคดีทุจริตรายหน่วยงาน (จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต)) และ (3) จำนวนคดีทุจริตรายหน่วยงาน (จำนวนภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่า กระทำการทุจริต) ลดลงร้อยละ 10 และ (4) จำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองลดลงร้อยละ 25

สถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2561 – 2565 ภาพรวมคดีทุจริตและประพฤติมิชอบของประเทศไทย
ลดลง พิจารณาจากตัวชี้วัดจำนวน 4 ตัว ได้แก่ (1) จำนวนคดีทุจริตในภาพรวมลดลง (2) จำนวนคดีทุจริต รายหน่วยงาน (จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต)) และ (3) จำนวนคดีทุจริต รายหน่วยงาน (จำนวนภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่า กระทำการทุจริต) และ (4) จำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้อง กับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พบว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2564 มี**จำนวนคดีทุจริตในภาพรวม** ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 42.11 **จำนวนคดีทุจริตรายหน่วยงาน** (จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ที่ถูกชี้มูล เรื่องวินัย (ทุจริต)) ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 44.73 **จำนวนคดีทุจริตรายหน่วยงาน** (จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต) ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 100 และ**จำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่ง** **ทางการเมืองตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เป็นต้นมา** ไม่มีการชี้มูลในชั้นใดส่วน โดยเมื่อพิจารณาตัวชี้วัด ร่วมกันทั้งหมด จึงสามารถสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับ**บรรลุเป้าหมาย**

210201

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ กำหนดค่าเป้าหมาย ที่ต้องการบรรลุใน พ.ศ. 2565 พิจารณาจากตัวชี้วัดจำนวน 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) กระบวนการดำเนินคดีทุจริต ที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนดลดลง ไม่เกินร้อยละ 25 และ (2) จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับลดลง ไม่เกินร้อยละ 4 ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง

สถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2561 – 2565 ภาพรวมการดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติมีการปรับตัวที่ดีขึ้น พิจารณาจากตัวชี้วัดจำนวน 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) กระบวนการ ดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนดลดลง และ (2) จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับลดลง พบว่า **กระบวนการดำเนิน** **คดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด** ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 – 2565 มีสัดส่วนที่ดีขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ 73.80 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เป็นร้อยละ 71.98 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ซึ่งยังต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้มาก และ**จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวน** **คดีทุจริตถูกฟ้องกลับ** พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีจำนวนคดีที่ส่งฟ้องจำนวน 515 เรื่อง และไม่มีเรื่องที่ถูกฟ้องกลับ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีจำนวนคดีที่ส่งฟ้องจำนวน 1,078 เรื่อง และไม่มีเรื่องที่ถูกฟ้องกลับ และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง จำนวน 10 เรื่อง และหน่วยงานไต่สวนยังไม่ถูกฟ้องกลับจากคดีที่มีการส่งฟ้องศาล เมื่อพิจารณาทั้ง 2 ตัวชี้วัดร่วมกัน จึงสามารถสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับ**ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย**

แผนแม่บทย่อย

การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2565

- (1) ร้อยละ 50 ของเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต
- (2) ร้อยละ 50 ของประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริตและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- (3) ร้อยละ 80 (หรือ 85 คะแนนขึ้นไป) ของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA

มีปัจจัยขับเคลื่อนที่สำคัญ ได้แก่

- (1) เสริมสร้างการรับรู้และปรับเปลี่ยนทัศนคติเพื่อประโยชน์ส่วนรวมโดยปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ปรับฐานคิดของประชาชนให้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริตมีพฤติกรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบปลูกฝังกลุ่มเด็กและเยาวชนไทยให้มีพฤติกรรมซื่อสัตย์และวัฒนธรรมสุจริตผ่านหลักสูตรการศึกษา ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษารวมทั้งจัดทำสื่อและประชาสัมพันธ์ในเชิงปลอดภัยและสร้างสรรค์ โดยเฉพาะสื่อเกี่ยวกับด้านคุณธรรมจริยธรรม และแนวคิดการป้องกันและต่อต้านการทุจริต
- (2) สนับสนุนการขยายเครือข่ายและสร้างพลังการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะภาคประชาชน ให้มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแส รวมทั้งพัฒนาระบบการเฝ้าระวังและการแจ้งเบาะแส เสริมสร้างมาตรการคุ้มครองพยาน

ให้ผู้แจ้งเบาะแสรู้สึกปลอดภัยและมั่นใจว่าจะมีการดำเนินการอย่างตรงไปตรงมา เมื่อมีการส่งหลักฐานหรือร้องเรียน เมื่อมีแนวโน้มการทุจริตเกิดขึ้นและ

(3) พัฒนาระบบการบริหารงานภาครัฐและธรรมาภิบาลภาคเอกชน โดยพัฒนาและเสริมสร้างกลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่มีประสิทธิภาพการพัฒนากระบวนการประเมินการปฏิบัติราชการการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ ให้เข้าถึงได้ง่ายและเข้ากับวัฒนธรรมองค์กรสะท้อนผลการดำเนินการได้อย่างแท้จริง ตลอดจนพัฒนาระบบคุณธรรมและความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานภาครัฐและเอกชน สนับสนุนโครงสร้างและระบบที่เอื้อต่อการลดการใช้ดุลยพินิจในการปฏิบัติงานการจัดทำฐานข้อมูลตัวอย่างของหน่วยงาน สนับสนุนต้นแบบที่ดี รวมถึงการพัฒนาและจัดการองค์ความรู้ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตด้วย

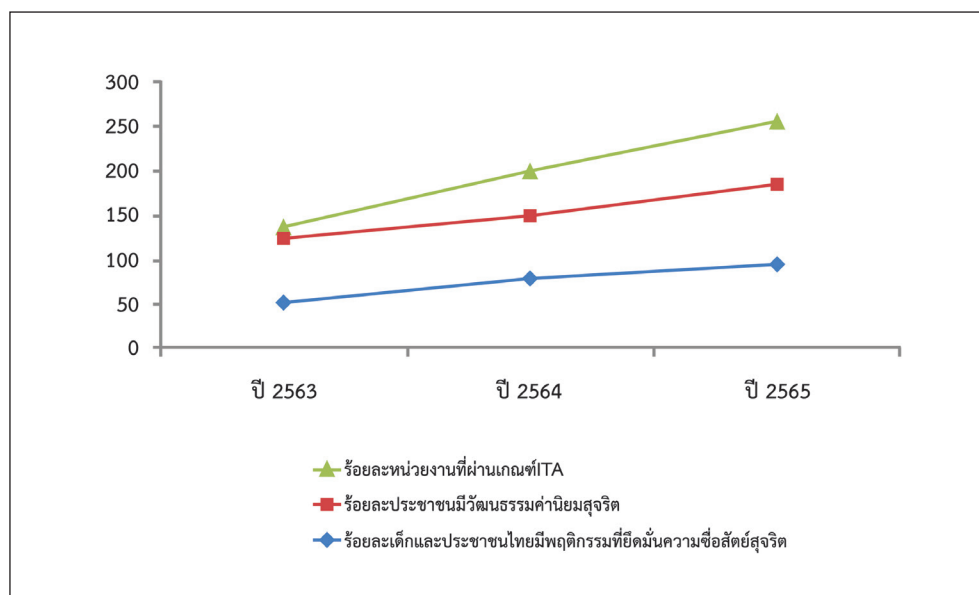

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

พิจารณาจาก (1) ร้อยละเด็กและเยาวชนไทย มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตเฉลี่ย (2) ร้อยละประชาชนมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบเฉลี่ย และ (3) ร้อยละหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ เมื่อพิจารณาในภาพรวมของการบรรลุเป้าหมายในห่วงแรกของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2565) พบว่า ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตเพิ่มมากขึ้นโดยในช่วง พ.ศ. 2563 – 2565 ร้อยละเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตเฉลี่ย มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 52.10 ใน พ.ศ. 2563 เป็นร้อยละ 93.10 ใน พ.ศ. 2565 คิดค่าเฉลี่ยในห่วง 3 ปีได้เป็นร้อยละ 74.5 ซึ่งเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกับประชาชนมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบเฉลี่ย ที่มีสัดส่วน

เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 73.30 ใน พ.ศ. 2563 เป็นร้อยละ 90.90 ใน พ.ศ. 2565 คิดค่าเฉลี่ยในห่วง 3 ปีได้เป็นร้อยละ 78.37 อีกทั้ง ร้อยละหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐในช่วง พ.ศ. 2561 – 2565 มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน จากร้อยละ 9.54 ใน พ.ศ. 2561 เป็นร้อยละ 70.52 ใน พ.ศ. 2565 ซึ่งเพิ่มขึ้นถึง 7 เท่า คิดค่าเฉลี่ยในห่วง 5 ปีได้เป็นร้อยละ 30.98 เมื่อพิจารณาสถานการณ์ร้อยละเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตเฉลี่ยร้อยละ 74.5 ร้อยละประชาชนมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริตมีทัศนคติและพฤติกรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบเฉลี่ยร้อยละ 78.37 และร้อยละหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐเฉลี่ยร้อยละ 30.98 เปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2565 ส่งผลให้สถานการณ์การบรรลุค่าเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินการตามค่าเป้าหมายประชาชนมีวัฒนธรรม และพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

ที่มา : สำนักงาน ป.ป.ช.

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานผ่านโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปีงบประมาณ 2565 อาทิ โครงการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมด้านการศึกษาเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบโดยใช้เครือข่ายครูภูมิปัญญาเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้กับเครือข่ายครูภูมิปัญญาไทยนำไปขยายผลการสร้างการรับรู้ให้ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้ง จัดทำข้อมูลและสร้างระบบข้อมูลต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบโดยใช้เครือข่ายครูภูมิปัญญาไทยเป็นฐาน เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการขับเคลื่อนการเฝ้าระวังและป้องกันและปราบปรามการทุจริต และโครงการเครือข่าย ป.ป.ท. เฝ้าระวังการทุจริต “PACC Connect” เพื่อจัดเก็บข้อมูลภัยทุจริตและผลกระทบต่อสังคมและสร้างเครือข่ายสังคมเพื่อเฝ้าระวัง และต่อต้านการทุจริตในภาครัฐแบบมีส่วนร่วม รวมทั้ง พัฒนากลไกในการทำงานให้มีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมที่ถูกต้องให้แก่สังคม นอกจากนั้นสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และโครงการกิจกรรมที่สนับสนุนการขับเคลื่อนแผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ภายใต้งบประมาณทั้งสิ้น 991.9316 ล้านบาท ประกอบด้วย โครงการกิจกรรมภายใต้แนวทางการปลูกฝังวิธีคิดปลูกจิตสำนึกให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต (งบประมาณ 63.6179 ล้านบาท หรือร้อยละ 6.41 ของงบประมาณทั้งหมด) จำนวน 244 หน่วยงาน 1,267 โครงการ และโครงการ/กิจกรรมภายใต้แนวทางการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ (งบประมาณ 928.3136 ล้านบาท หรือร้อยละ 93.51 ของงบประมาณทั้งหมด) จำนวน 81 หน่วยงาน 201 โครงการ โดยโครงการ

กิจกรรมดังกล่าวมีลักษณะเป็นการเสริมสร้างจิตสำนึกการสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต การแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม การไม่รับสินบน การมีความละเอียดต่อการกระทำความผิด การไม่เพิกเฉยหรืออดทนต่อการทุจริตการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการป้องกัน เฝ้าระวัง และต่อต้านการทุจริตในทุกรูปแบบ รวมทั้ง การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐซึ่งหน่วยงานได้ดำเนินโครงการ/กิจกรรมดังนี้ (1) การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการป้องกันการทุจริต การสร้างความตระหนักรู้ในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมการสร้างค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต การมีวินัย และการสร้างจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงาน โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ โดยฝึกอบรมหรือให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานซึ่งได้นำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ให้ความเห็นชอบไปดำเนินการ และการดำเนินกิจกรรมเพื่อยกระดับคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (2) การเสริมสร้าง พัฒนาศักยภาพ และขยายผลเครือข่าย อาทิ กรมการปกครอง ได้มีการฝึกอบรมคณะกรรมการหมู่บ้านให้มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต การประยุกต์หลักความพอเพียงด้วยโมเดล STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม การดำเนินงานส่งผลให้เกิดคณะทำงานขับเคลื่อนการป้องกันและต่อต้านการทุจริตโดยชุมชนเป็นแกนหลัก ในระดับจังหวัด 17 จังหวัด และคณะทำงานระดับตำบล 171 ตำบลซึ่งมีเครือข่ายภาคประชาชนมากกว่า 30 ประเภทเพื่อเชื่อมโยงกลไกในระดับพื้นที่ กลไกภาครัฐภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ยังได้พัฒนาและขับเคลื่อนหลักสูตร

ด้านทุจริตศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปปรับใช้ในการเรียนการสอนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นอกจากนี้ กรมประชาสัมพันธ์ยังได้สนับสนุนการ

ประชาสัมพันธ์การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบผ่านสื่อและช่องทางต่าง ๆ โดยอาศัยเครือข่ายอาสาสมัครประชาสัมพันธ์ประจำหมู่บ้านและชุมชน (อป.มช.) และพัฒนากระบวนการให้บริการของเจ้าหน้าที่รัฐที่เน้นการสร้างการรับรู้แก่ประชาชนภาคเอกชน และการดำเนินนโยบายซึ่งรวมถึงการปฏิบัติราชการที่โปร่งใสและลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐด้วย

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ที่ผ่านมา หน่วยงานต่าง ๆ ต้องปรับรูปแบบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม สำนักงาน ป.ป.ช. ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพจึงต้องกำกับ ติดตามและเร่งรัดการดำเนินโครงการ/กิจกรรมให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการและให้บรรลุค่าเป้าหมายตามแผนที่กำหนดไว้ทั้งนี้โครงการ/กิจกรรมของหน่วยงานส่วนใหญ่ใน พ.ศ. 2565 เป็นไปในลักษณะของการอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการป้องกันการทุจริตเป็นหลักซึ่งต้องอาศัยระยะเวลาและความต่อเนื่องในการดำเนินการให้บรรลุและเห็นผลเป็นรูปธรรม เพราะเกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทัศนคติให้ตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันการทุจริต ดังนั้น ผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม จึงยังไม่สะท้อนการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันได้ทันที ในส่วนของการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต โดยผ่านหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาและขยายผลการเรียนรู้ในหลักสูตรดังกล่าวนั้นยังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษา นอกจากนี้ ในส่วนของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่สนับสนุนประชาชนให้มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรม การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบนั้นยังมีความซ้ำซ้อน โดยเฉพาะในส่วนรายชื่อกลุ่มเป้าหมาย

ผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมในส่วนกระบวนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐนั้น หน่วยงานเจ้าภาพควรสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นกลุ่มหน่วยงานที่มีนัยสำคัญต่อการขับเคลื่อนการประเมินฯ เห็นถึงความสำคัญและเข้าร่วมในการประเมินฯ โดยหน่วยงานที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์การประเมินฯ แล้ว ให้รักษาระดับมาตรฐานการประเมินฯ ให้คงอยู่ในระดับที่ดีและสำหรับหน่วยงานที่เพิ่งเข้าร่วมและยังต้องปรับปรุงการดำเนินการให้มีการพัฒนา ปรับปรุงและเรียนรู้จากหน่วยงานอื่น ๆ ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินฯ ทั้งนี้หน่วยงานท้องถิ่นควรตระหนักถึงความสำคัญและเตรียมความพร้อม (โดยเฉพาะด้านงบประมาณบุคลากรผู้รับผิดชอบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐของบุคลากร) เพื่อให้สามารถเข้าร่วมการประเมินฯ และได้ข้อมูลผลการประเมินฯ ที่ตรงไปตามความเป็นจริงและสามารถนำไปนำผลการประเมินฯ ดังกล่าวไปใช้พัฒนาองค์กรต่อไป รวมทั้ง ควรให้ความสำคัญกับตัวชี้วัดที่มีผลและเชื่อมโยงกับการยกระดับค่าดัชนีการรับรู้การทุจริตด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ควรขับเคลื่อนนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ไปใช้ให้ครอบคลุมทุกสถานศึกษา ตลอดจนพัฒนา หลักสูตร เครื่องมือ แนวทางการขับเคลื่อนหลักสูตร พัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อคำนวณ วิเคราะห์ และจัดเก็บข้อมูลที่จำเป็น และเป็นปัจจุบัน รวมทั้ง สนับสนุนให้หน่วยงานต่าง ๆ พัฒนาระบบบริการ อิเล็กทรอนิกส์และนำมาใช้ปฏิบัติราชการให้มากขึ้น ยกระดับการมีส่วนร่วม การบูรณาการความร่วมมือ ระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะภาคประชาชน สถาบันศาสนาและสื่อมวลชนในพื้นที่ให้มีเสรีภาพ ในการจัดทำสื่อเชิงสร้างสรรค์ หรือนำเสนอข่าวสาร หรือข้อมูลที่นำไปสู่การสร้างเสริมความโปร่งใสในสังคม และไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชน เพื่อสร้างบรรยากาศ ให้การป้องกันและต่อต้านการทุจริตเป็นประเด็น ร่วมของทุกคนในสังคมรวมทั้ง สนับสนุนเครือข่าย ในระดับท้องถิ่นให้เข้าร่วมและตระหนักถึง

ความสำคัญในการรักษาระดับการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน ภาครัฐให้มากขึ้น มีการพัฒนาฐานข้อมูลต้นแบบ หน่วยงาน หรือตัวอย่างโครงการของหน่วยงานที่มี ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการ ดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ในระดับสูงมาก (95 คะแนนขึ้นไป) ตลอดจนเสริมพลังแห่งความ ร่วมมือของสำนักงาน ป.ป.ช. และเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อดำเนินการให้คะแนนการประเมินคุณธรรมและ ความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ สะท้อนผลการดำเนินการที่แท้จริง เพื่อเป็นข้อมูล ประกอบการพัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใสใน หน่วยงานยกระดับธรรมาภิบาล เพิ่มความชัดเจนใน กระบวนการปฏิบัติงานและลดการใช้ดุลยพินิจของ เจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติและบริหารงานอย่างโปร่งใสต่อไป

สถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. 2566 – 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เป้าหมายแผนแม่บทย่อย ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต ยังคงใช้ตัวชี้วัด เดิม แต่มีการปรับเปลี่ยนค่าเป้าหมาย จาก เดิม ร้อยละเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตเฉลี่ย และ ร้อยละประชาชนมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบเฉลี่ย ร้อยละ 50 เป็น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ต่อปี และสัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด โดยหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด (ที่เข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ) จาก เดิมร้อยละ 80 มีคะแนนไม่น้อยกว่า 85 คะแนน เป็นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 100 มีคะแนนไม่น้อยกว่า 85 คะแนน

โดยในช่วงพ.ศ. 2563 – 2565 ร้อยละเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 74.5 ประชาชนมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 78.37 และ ร้อยละหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐในช่วง พ.ศ. 2561 – 2565 เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 30.98 เมื่อพิจารณาเทียบค่าเป้าหมายพ.ศ. 2570 ส่งผลให้สถานการณ์บรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับ **ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย** ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานสามารถบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ จึงควรมีการส่งเสริมการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการป้องกันและต่อต้านการทุจริตให้ประชาชนทุกกลุ่มวัยสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มวัยเกิดความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการต่อต้านการทุจริตและเป็นเครือข่ายในการต่อต้านการทุจริตต่อไป

*หมายเหตุ มีการปรับเปลี่ยนวิธีการคำนวณสถานการณ์บรรลุเป้าหมายเพื่อให้มีความถูกต้องมากขึ้น คดีทุจริตในภาพรวม จำนวนคดีทุจริตรายหน่วยงาน (จำนวนข้อร้องเรียน เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูล เรื่องวินัย (ทุจริต)) จำนวนข้อร้องเรียน (เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่า กระทำการทุจริต) และจำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ส่งผลให้สถิติแสดงสถานะบรรลุค่าเป้าหมายของ พ.ศ. 2563 - 2564 มีการเปลี่ยนแปลง

สำนักงาน ป.ป.ช.

แผนแม่บทย่อย

การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

คดีการทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2565

- (1) จำนวนคดีทุจริตในภาพรวม ลดลงร้อยละ 10
- (2) จำนวนคดีทุจริตรายหน่วยงาน (จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ข้อมูลเรื่องวินัย (ทุจริต)) ลดลงร้อยละ 10
- (3) จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกข้อมูลว่ากระทำการทุจริต ลดลงร้อยละ 10
- (4) จำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลดลงร้อยละ 25

โดยมีปัจจัยขับเคลื่อนที่สำคัญ ได้แก่

(1) **การปลูกจิตสำนึก** โดยมุ่งปลูกจิตสำนึกและพฤติกรรมด้านทุจริตของประชาชนและเจ้าหน้าที่ปราบปรามการทุจริต ไม่ให้ติดสินบน สนับสนุนให้ประชาชนมีศักยภาพและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเฝ้าระวังและการปฏิบัติงานของภาครัฐ ทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ตลอดจนสร้างกระแสสังคมด้านทุจริต (2) **การพัฒนากระบวนการ** โดยพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม บุธนาการความร่วมมือในด้านต่างๆ เชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จัดทำคู่มือหรือมาตรฐานเพื่อลดมาตรการแทรกแซง ลดการใช้ดุลยพินิจคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสมีการประเมินและเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตรวมทั้งพัฒนาระบบและ

กลไกตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาและปรับปรุงกฎหมายให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดจนสนับสนุนการยื่นบัญชีทรัพย์สินเพื่อการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ทุกระดับการบังคับใช้มาตรการทางวินัยอย่างเคร่งครัดและเสริมสร้างความโปร่งใสของกลไกการตรวจสอบและ

(3) **การลงโทษ** โดยพิจารณากฎหมายกฏระเบียบให้มีบทลงโทษและกระบวนการปราบปรามการทุจริตที่เหมาะสม ปฏิบัติงานอย่างรวดเร็วไม่เลือกปฏิบัติ มีการใช้บังคับกฎหมายอย่างเข้มงวดโดยกำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการร่วมรับผิดชอบเมื่อมีการดำเนินการทางวินัยที่ล่าช้า ตลอดจนเร่งรัดกำกับติดตามหลักฐาน คืบเป็นของแผ่นดินหากมีการกระทำผิดเกิดขึ้น

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

พิจารณาจาก (1) คดีทุจริตในภาพรวม (2) จำนวนคดีทุจริตรายหน่วยงาน (จำนวนข้อร้องเรียน เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูล เรื่องวินัย (ทุจริต)) จำนวนข้อร้องเรียน (เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่า กระทำการทุจริต) และ (3) จำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เมื่อพิจารณาในภาพรวมของการบรรลุเป้าหมาย ในห้วงแรกของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2565) พบว่าคดีการทุจริตและประพฤติมิชอบลดลงบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้แล้ว โดยใน พ.ศ. 2563 - 2564 (1) **คดีทุจริตในภาพรวม** เรื่องกล่าวหาที่ถูกชี้มูลความผิดและเป็นเรื่องที่เกิดเหตุ **ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 42.11** โดยใน ปีงบประมาณ 2563 มีจำนวน 10 เรื่อง และ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 12 เรื่อง ซึ่งเมื่อเทียบกับปีงบประมาณ 2562 (ปีฐานข้อมูล) จำนวนคดีทุจริตในภาพรวม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 และ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ลดลงคิดเป็นร้อยละ 47.33 และร้อยละ 36.84 ตามลำดับ (2) **จำนวนคดีทุจริตรายหน่วยงาน** (จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต)) **ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 44.73** โดยในปีงบประมาณ 2563 มีจำนวน 9 เรื่อง และ ปีงบประมาณ 2564 มีจำนวน 12 เรื่อง ซึ่งเมื่อเทียบกับปีงบประมาณ 2562 (ปีฐานข้อมูล) ลดลงคิดเป็นร้อยละ 47.37 และร้อยละ 36.84 ตามลำดับ (3) **จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัยทุจริต** ปีงบประมาณ 2563

และปีงบประมาณ 2564 โดยลดลงคิดเป็นร้อยละ 52.63 และ 36.82 ตามลำดับ ในปีงบประมาณ 2565 และเป็นเรื่องที่เกิดเหตุในปีงบประมาณปัจจุบัน ไม่มีจำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ในชั้นไต่สวน **ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 100** และ (4) **จำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง** จากผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ 2563 และปีงบประมาณ 2564 พบว่าจำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในปีงบประมาณที่ประเมิน และเป็นเรื่องที่เกิดเหตุในปีงบประมาณที่ประเมิน ไม่มีการชี้มูลในชั้นไต่สวน ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาข้อมูล พ.ศ. 2563 - 2564 จำนวนคดีทุจริตในภาพรวม **ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 42.11** จำนวนคดีทุจริตรายหน่วยงาน (จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) **ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 44.73** จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัยทุจริต**ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 100** เปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2565 ที่กำหนดให้ลดลงร้อยละ 10 แล้วพบว่าได้บรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้แล้ว และจำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งไม่มีการชี้มูลในชั้นไต่สวน เปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2565 ที่กำหนดให้ลดลงร้อยละ 25 พบว่า ได้บรรลุค่าเป้าหมายแล้วเช่นกัน ส่งผลให้มีสถานบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับ**บรรลุเป้าหมาย**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานผ่านโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ 2565 อาทิ ขับเคลื่อนระบบเฝ้าระวังการทุจริตเชิงรุกในหน่วยงานภาครัฐ เพื่อพัฒนา และขับเคลื่อนกระบวนการเฝ้าระวัง และป้องกันการทุจริตเชิงรุกในหน่วยงานภาครัฐ ปลุกจิตสำนึกต่อต้านการทุจริต และเสริมสร้างการปฏิบัติงานที่มีธรรมาภิบาลในหน่วยงานภาครัฐและการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต รวมทั้งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐสร้างความร่วมมือในการป้องกันการจ่ายสินบนและการต่อต้านการทุจริตระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนพัฒนาโดยการเสริมสร้างความรู้ให้แก่ภาคเอกชนที่จะต้องเข้ายื่นข้อเสนอ กับหน่วยงานภาครัฐในการจัดซื้อจัดจ้าง แนวทาง/มาตรการป้องกันการจ่ายสินบนและการทุจริตทุกรูปแบบตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายต่าง ๆ นอกจากนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบเฝ้าระวังและปฏิบัติงานของภาครัฐ โดยสนับสนุนให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้ว่า ในปีงบประมาณ 2565 สำนักงาน ป.ป.ช. ได้เสริมสร้าง/พัฒนาศักยภาพ/ขยายผลเครือข่าย เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในระดับจังหวัด เช่น สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ดำเนินโครงการป้องกันและต่อต้านการทุจริต โดยส่งเสริมให้เครือข่ายภาคประชาชน องค์กรชุมชน และภาคีที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการป้องกันและต่อต้านการทุจริตในพื้นที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในขณะที่กรมการปกครองดำเนินโครงการยกระดับธรรมาภิบาลภาคประชาสังคมในระดับ

การปกครองท้องถิ่น โดยอบรมคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการประยุกต์หลักความพอเพียงด้วยโมเดล STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม เพื่อเผยแพร่ให้กับประชาชนในหมู่บ้านในระดับพื้นที่ 76 จังหวัด นอกจากนี้ ในส่วนการลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้เน้นขับเคลื่อนมาตรการป้องกันการทุจริต และให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาเพื่อลดจำนวนคดีการทุจริต โดยมีศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตในทุกหน่วยงานดำเนินโครงการแก้ไขปัญหการทุจริตในหน่วยงาน มุ่งป้องกันการทุจริตเชิงป้องกัน และในส่วนขององค์กรผู้แจ้งเบาะแส ได้ผลักดันมาตรการป้องกันการทุจริตสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม อาทิ สำนักงาน ป.ป.ท. ตั้งศูนย์รับเรื่องร้องเรียนสำหรับนักลงทุนชาวต่างชาติ และจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างสำนักงาน ป.ป.ท. กับหน่วยงานที่มีภารกิจงานคุ้มครองพยาน รวมทั้งขับเคลื่อนระบบเฝ้าระวังการทุจริตเชิงรุกในหน่วยงานภาครัฐในเขตพื้นที่สำนักงาน ป.ป.ท. เขต 1 - 9 ในส่วนของการบังคับใช้และปรับปรุงบทลงโทษให้เหมาะสม สำนักงาน ป.ป.ช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ปรับปรุงและพัฒนากฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ ให้เอื้อต่อการป้องกันและต่อต้านการทุจริต รวมทั้งพยายามเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องระหว่างกัน เพื่อมุ่งเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินคดีและลดจำนวนคดีการทุจริตให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด หลังจากที่สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินโครงการพัฒนาและขับเคลื่อนกฎหมายด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐานสากล เช่น พัฒนากฎหมายเพื่อการอนุวัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2033 กรณีการรับสินบนและการกระทำที่ขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลประโยชน์ส่วนรวมเป็นต้น

นอกจากนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ยังได้ดำเนินการ รัับบัญชีทรัพย์สินและตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและ หนี้สินของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแล้วเสร็จ นอกจากนี้ ใน พ.ศ. 2565 ได้เร่งรัดการจัดทำพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการยื่นบัญชีทรัพย์สิน และหนี้สินของเจ้าหน้าที่ ของรัฐต่อหัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือ หน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดหรือปฏิบัติงานอยู่ เพื่อ ใช้เป็นฐานข้อมูลในการตรวจสอบการร่ำรวยผิดปกติ และคณะกรรมการป.ป.ช. ได้เห็นชอบในหลักการแล้ว

ในส่วนของการประเมินผลและเฝ้าระวังความเสี่ยง การทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช. ยังได้สนับสนุนให้หัวหน้า หน่วยงานของรัฐจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับการ ประพฤติมิชอบและร่ำรวยผิดปกติของเจ้าหน้าที่ ของรัฐในหน่วยงาน และบังคับใช้มาตรการทางจริยธรรม วินัย และอาญาต่อผู้กระทำผิดอย่างรวดเร็วและ เป็นธรรม พร้อมกับนำหลักความรับผิดชอบในการ กระทำมาบังคับใช้กับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ควรสนับสนุนการยื่นบัญชีทรัพย์สินเพื่อ การตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ทุกระดับและพัฒนา ระบบการเชื่อมโยงข้อมูลดังกล่าว ให้มีความสำคัญ กับการกำกับติดตามการบริหารงานคดี แก้ไขปัญหา อุปสรรคเชิงบริหารที่อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ของ สำนักงาน ป.ป.ช. และแก้ไขปัญหาคดีค้าง โดยเร่งรัด และประเมินผลการบริหารคดี ตลอดจนควร เสริมสร้างและพัฒนากลไกการป้องกันและต่อต้าน การทุจริต โดยเฉพาะในเรื่องการบริหารคดีเรื่อง ใต้สวนข้อเท็จจริงที่ใกล้ชิดอายุความและใต้สวน ข้อเท็จจริงก่อนพระราชบัญญัติฯ มีผลบังคับใช้ ให้แล้วเสร็จ สนับสนุนการขับเคลื่อนการประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต โดยมีมาตรการกำกับให้

หน่วยงานต่างๆ วิเคราะห์และจัดทำข้อเสนอโครงการ ที่มีความเสี่ยงสูง เพื่อให้เกิดการเฝ้าระวังและเพื่อ ให้การใช้จ่ายงบประมาณมีความคุ้มค่า โปร่งใส และ พัฒนาระบบการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถ เชื่อมโยงใช้ข้อมูลในการดำเนินงานได้อย่างรวดเร็ว และมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ไม่ซ้ำซ้อน รวมทั้ง มีการพิจารณากำหนดมาตรการอื่น ๆ ที่จะช่วย ป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น เพื่อให้คดีการทุจริตและประพฤติมิชอบ ลดลง และเกิดความโปร่งใสในการดำเนินงานของ ภาครัฐอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ควรเพิ่มประสิทธิภาพเกี่ยวกับการดำเนินคดีทุจริตให้รวดเร็ว เป็นธรรม เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดและบูรณาการความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานด้านปราบปรามการทุจริต เช่น นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ขยายเครือข่ายภาคส่วนต่างๆ โดยเฉพาะภาคประชาชนมาร่วมสนับสนุนการดำเนินการ เป็นต้น และควรสนับสนุนแนวร่วมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและจริงจัง รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาระบบราชการและการดำเนินโครงการ/กิจกรรมของหน่วยงานต้องจัดทำโครงการ/กิจกรรมที่ส่งผลต่อการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต ควบคู่กับการดำเนินโครงการกิจกรรมที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดของแผนด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ โดยใช้ปัญหาเป็นตัวตั้ง ซึ่งทุกหน่วยงานต้องจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อให้รู้จุดแข็ง จุดอ่อนของหน่วยงาน ซึ่งจะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาการทุจริตภายในหน่วยงานได้อย่างตรงจุด และก่อให้เกิดผลกระทบต่อการป้องกันการทุจริตในภาพรวมของประเทศ

สถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. 2566 – 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เป้าหมายแผนแม่บทย่อย คติการทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง ยังคงใช้ตัวชี้วัด เดิม แต่มีการปรับเปลี่ยนค่าเป้าหมาย จาก เดิม คติทุจริตในภาพรวม คติทุจริตรายหน่วยงาน (ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกข่มขู่เรื่องวินัย และข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกข่มขู่ว่ากระทำการทุจริต) ลดลงร้อยละ 10 เป็น ลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50 และ จาก เดิม คติทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลดลงร้อยละ 25 เป็น ลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50 โดยใน พ.ศ. 2564 จำนวนคติทุจริตในภาพรวมลดลงเฉลี่ยร้อยละ 42.11 และจำนวนคติทุจริตรายหน่วยงาน (จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ที่ถูกข่มขู่เรื่องวินัย (ทุจริต)) ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 44.73 จำนวนคติทุจริตรายหน่วยงาน

(จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกข่มขู่ว่ากระทำการทุจริต) ลดลงร้อยละ 100 และจำนวนคติทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในปีงบประมาณที่ประเมินและเป็นเรื่องที่เกิดเหตุในปีงบประมาณที่ประเมินไม่มีการข่มขู่ในชั้นใดส่วน ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้สถานการณ์บรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับ **ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย** ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่า หน่วยงานที่จัดเก็บข้อมูลอาจไม่ได้รับความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่สะท้อนสถานการณ์ความเป็นจริง และ การจัดเก็บข้อมูลไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้นเพื่อรักษามาตรฐานการดำเนินงานให้บรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในระยะต่อไป จึงควรให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนาระบบการดำเนินงานของภาครัฐให้มีความรวดเร็ว โปร่งใสมากยิ่งขึ้น

แผนแม่บทย่อย

การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2565

- (1) กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนดไม่เกินร้อยละ 25
- (2) จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานใต้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับไม่เกินร้อยละ 4 ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง

โดยมีปัจจัยขับเคลื่อนที่สำคัญ ได้แก่

(1) การเสริมสร้างประสิทธิภาพของบุคคลเจ้าหน้าที่ ให้มีความรู้และคุณธรรม โดยพัฒนาและเพิ่มสมรรถนะและความเชี่ยวชาญในการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกการปราบปรามการทุจริต รวมทั้งเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต (2) สนับสนุนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะในกระบวนการหาหลักฐาน สืบพยานให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ (3) เพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการตรวจสอบ ใต้สวนข้อเท็จจริงและการตรวจสอบคำกล่าวหา โดยพัฒนามาตรการและกลไกกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้รวดเร็ว ยุติธรรม มีคู่มือการดำเนินการ มาตรฐานทางวินัย

และการให้คำปรึกษาที่มีคุณภาพ (4) พัฒนาระบบและเพิ่มประสิทธิภาพ โดยมีช่องทางการร้องเรียน และการปรับกระบวนการทำงานด้านการปราบปรามการทุจริตเข้าสู่ระบบดิจิทัลให้ได้มาตรฐานสากล และเป็นมาตรฐานเดียวกัน บูรณาการพัฒนาระบบฐานข้อมูล มีระบบติดตามประเมินผลระหว่างหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ และการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินคดีทุจริต และ (5) การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง โดยลดและปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินการที่ล่าช้าของหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้มีความรวดเร็ว การลงโทษผู้กระทำความผิดเมื่อคดีถึงที่สุดเป็นไปอย่างรวดเร็วเห็นผล

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

พิจารณาจาก (1) กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด และ (2) จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ เมื่อพิจารณาในภาพรวมของการบรรลุเป้าหมายในหัวแรกของ การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2565) พบว่า การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ มีการปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อย และจำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ยังคงไม่มีเรื่องที่ถูกฟ้องกลับ โดยในช่วง พ.ศ. 2562 – 2565 กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด มีสัดส่วนที่ดีขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ 73.80 ใน พ.ศ. 2562 เป็นร้อยละ 71.98 ใน พ.ศ. 2565 ซึ่งยังต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้มาก แสดงให้เห็นว่ากระบวนการพิจารณาคดียังคงมีความล่าช้า

ขณะที่จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ นั้นพบว่าในปีงบประมาณ 2563 มีจำนวนคดีที่ส่งฟ้องจำนวน 515 เรื่อง และไม่มีเรื่องที่ถูกฟ้องกลับ ปีงบประมาณ 2564 พบว่า มีจำนวนคดีที่ส่งฟ้องจำนวน 1,078 เรื่อง และไม่มีเรื่องที่ถูกฟ้องกลับ และในปีงบประมาณ 2565 พบว่า มีจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง จำนวน 10 เรื่อง และหน่วยงานได้สวนยังไม่ถูกฟ้องกลับจากคดีที่มีการส่งฟ้องศาล เมื่อพิจารณาสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ร้อยละกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด (เกินกรอบเวลา 2 ปี) ร้อยละ 71.98 และจำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับไม่มีการถูกฟ้องกลับ เปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2565 ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานผ่านโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ 2565 อาทิ โครงการสืบสวนปราบปรามเพื่อดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดมูลฐานทุจริต เพื่อตรวจสอบ สืบสวนสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดมูลฐานทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โครงการระบบลงทะเบียนและบริหารจัดการเรื่องร้องเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้มีช่องทางและกระบวนการจัดการข้อร้องเรียนที่เป็นระบบด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลมาสนับสนุนการทำงาน วางมาตรการและแก้ปัญหาในเชิงรุก โครงการเพิ่มประสิทธิภาพของพนักงานอัยการทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบตามกฎหมายประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต นอกจากนี้ได้มีการดำเนินโครงการอื่น ๆ อาทิ โครงการระบบบริหารจัดการเรื่องร้องเรียนและคดี CCMS เพื่อให้สำนักงาน ป.ป.ช. มีระบบข้อมูลดิจิทัลด้านการกิจปราบปรามซึ่งเป็นภารกิจหลักขององค์กรใช้สำหรับในการบริหารจัดการ โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินการตามระบบได้สวน ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและการได้สวนข้อเท็จจริง สร้างเครือข่ายผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม รวมทั้ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เช่น

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ป.ป.ง.) ได้ปรับปรุงพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

(สำนักงาน ป.ป.ท.) ยังได้ปรับกระบวนการทำงานด้านการปราบปรามการทุจริตเข้าสู่ระบบดิจิทัล รวมทั้งอยู่ระหว่างการลดและปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินการที่ล่าช้าของหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้มีความรวดเร็ว การลงโทษผู้กระทำความผิดเมื่อคดีถึงที่สุดเป็นไปอย่างรวดเร็วเห็นผล

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องรักษามาตรฐานการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยพัฒนาและยกระดับความร่วมมือหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ท. ให้มีการประสานงานเพื่อวางแผนการบูรณาการการดำเนินงานการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และหน่วยงานในระดับพื้นที่ เพื่อการขับเคลื่อนภารกิจให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งพัฒนาระบบการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสอย่างครบวงจร เพื่อเป็นข้อมูลประกอบและสนับสนุนให้การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ และมุ่งส่งเสริมการนำเข้าสู่ข้อมูลในระบบอย่างถูกต้อง และพัฒนาระบบให้ง่ายแก่การใช้งาน หรืออาจต้องจัดทำคู่มือการรายงานผลการดำเนินงานให้กับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ให้การดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ควรสนับสนุนการพัฒนากระบวนการยุติธรรม โดยบูรณาการหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดีทุจริตให้ดำเนินไปอย่างประสานงานกันอย่างเป็นเอกภาพ มีกลไกการบูรณาการระหว่างหน่วยงานให้ครอบคลุมการปราบปรามและแก้ไขปัญหาเรื่องการทุจริต เสริมสร้างความพร้อมของระบบกระบวนการยุติธรรมหรือการพิจารณา คดีการทุจริตและประพฤติมิชอบ สามารถจัดการกับข้อขัดแย้งและกรณีพิพาทได้อย่างมีประสิทธิภาพเน้นการปฏิบัติงานเชิงรุก ตลอดจนพัฒนาบุคลากรและเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมและการดำเนินคดีทุจริตให้สามารถอำนวยความสะดวก ประสิทธิภาพ ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นธรรม ซื่อสัตย์ เสมอภาค โปร่งใส รวดเร็วและไม่เลือกปฏิบัติ รวมทั้งควรนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมาย พัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ให้การบังคับใช้กฎหมาย

เพื่อการดำเนินคดีทุจริตให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติและเป็นธรรม ตลอดจนสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายที่จำเป็นและผู้ร้องเรียนหรือผู้ถูกดำเนินคดีที่ยากไร้ ด้อยโอกาสให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างสะดวก รวดเร็วและได้รับความเป็นธรรม นอกจากนี้ ควรรักษามาตรฐานหรือพัฒนาระบบการดำเนินการในการพิจารณา ทบทวน ปรับปรุงกฎหมายและกำหนดพันธกรณีที่ต้องดำเนินการกับเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เพื่อให้การดำเนินการของระบบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพพัฒนาและบูรณาการโครงข่ายฐานข้อมูล บูรณาการคดีเกี่ยวกับการทุจริตและการติดตามผลของคดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างรวดเร็วและถูกต้อง สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ได้มากขึ้น

สถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. 2566 – 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เป้าหมายแผนแม่บทย่อย การดำเนินคดีทุจริตมี ความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติยังคงใช้ตัวชี้วัดเดิมแต่มีการปรับเปลี่ยนค่าเป้าหมาย จาก เดิม กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนดไม่เกินร้อยละ 25 เป็น ไม่เกินร้อยละ 20 และจาก เดิม จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ (ต่อปี) ไม่เกินร้อยละ 3 ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง เป็น ไม่เกินร้อยละ 3 ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง โดยเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 กับสถานการณ์ตั้งแต่ พ.ศ. 2565 ซึ่งมีกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติ

ที่กฎหมายกำหนด ร้อยละ 71.98 และจำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ไม่มีการถูกฟ้องกลับ ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับ **วิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย** ทั้งนี้ ควรที่จะรักษาและพัฒนามาตรฐานการดำเนินการต่อไป อย่างไรก็ตาม การดำเนินการภายใต้ตัวชี้วัดนี้จะบรรลุผลมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับสถานการณ์และปัจจัยภายนอกที่อาจคาดการณ์ไม่ได้ด้วย เช่น กรอบระยะเวลาและความรวดเร็วในการชี้มูลความผิดของเจ้าพนักงานในหน่วยงานที่รับผิดชอบ กระบวนการรวบรวมข้อมูลประกอบการพิจารณาคดีลักษณะคดีทุจริตที่เป็นที่สนใจของสังคม (ซึ่งจะมีผลผลักดันให้กระบวนการดำเนินคดีได้รับการจับตาหรือเร่งดำเนินการ) เป็นต้น ซึ่งจะมีผลต่อการขับเคลื่อนและผลักดันให้การดำเนินการสามารถบรรลุค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้

*หมายเหตุ มีการปรับเปลี่ยนวิธีการคำนวณสถานการณ์บรรลุเป้าหมายเพื่อให้มีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด และจำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ส่งผลให้แสดงสถานะบรรลุค่าเป้าหมายของ พ.ศ. 2563 - 2565 มีการเปลี่ยนแปลง